

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 15-03-56389 ק.ש. נ' ע.ש.

תיק חיצוני:

בפני **כב' השופט שאול שוחט**

מבקשים

ק.ש.

ע"י ב"כ עוה"ד ניסים שלם ו/או תימור שלם-גורדון

נגד

משיבים

ע.ש.

פסק דין

בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט לענייני משפחה במחוז תל-אביב (כב' השופט י.שקד, בתמ"ש 22609-10-14, בה הורה על עריכת בדיקת מסוגלות הורית לשני ההורים, לצורך ההכרעה בתביעה שלפניו.

העובדות הצריכות לעניין

המבקשת והמשיב הם הוריה של הקטינה א.ש, ילידת יום 1.2.10.

הקטינה בת-5 שנים כיום, וכפי שיפורט להלן, ב-3 השנים האחרונות המחלוקות בין הוריה בנוגע למשמורתה והסדרי הראייה אינם יורדים מסדר היום, ומעסיקים הן את בית המשפט קמא הן את בית משפט זה, על מותביו השונים, חזור ושוב.

ביום 9.2.12 ניתן ע"י בית המשפט קמא פסק-דין (בתמ"ש 8309-06-11 ; 8247-06-11) הקובע, כי המשמורת על הקטינה תהא בידי אמה המבקשת תוך קביעת הסדרי ראייה לאביה-משיב לפיהם יקבל הוא את הקטינה פעמיים בשבוע בימים ב' ו-ד' כולל לינה ובכל סוף שבוע, לסירוגין, גם ביום שישי עם סיום לימודיה במוסד החינוכי בו היא מתחנכת ויחזירה לשם ישירות ביום א'. כן נקבעו הסדרי ראייה בחגים ובחופשות לרבות חופשת הקיץ (להלן: "**פסק הדין מיום 9.2.12**").

פסק הדין מיום 9.2.12 ניתן על בסיס הסדר דיוני אליו הגיעו הצדדים לפיו יינתן הוא ללא שמיעת ראיות ועל סמך החומר שבתיק, לרבות חוות הדעת והתסקירים, תוך שהוא סוטה מהמלצת הגורמים הטיפוליים להמתין עם קביעת המשמורת ולהידרש אליה כעבור שנה, לאחר שהצדדים

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 15-03-56389-ק.ש. נ' ע.ש.

תיק חיצוני:

1 יעברו הדרכה הורית, ואף הרחיב את הסדרי הראיה מעבר להסדרים שהומלצו בתסקיר מיום
2 6.12.11 שהונח לפניו.

3
4 בערעורים שהוגשו על ידי הצדדים ביטל בית המשפט המחוזי בתל-אביב (הרכב כב' השופט ישעיהו
5 שנלר) את פסק הדין מיום 9.2.12 והורה על החזרת עניינה של הקטינה לבית המשפט לענייני משפחה
6 לדיון מחדש הן בשאלת המשמורת הן בשאלת הסדרי הראייה. בית המשפט המחוזי הורה לערכאה
7 הדיונית להידרש לנושאים אלה תוך בחינת ההיבטים המקצועיים וטענות הצדדים בהקשר זה
8 **"ובכלל האמור, קבלת תסקיר אשר בו תהא התייחסות לשתי הסוגיות האמורות לעניין לגופן, כולל**
9 **בהתחשב במועד העדכני בו תוגש חוות הדעת"** והותיר לשיקול דעתו **"אם יש מקום למנות מומחה**
10 **זה או אחר מעבר לקבלת התסקיר כמפורט"** כמו גם **"אם יש מקום לסטות מההסדר הדיוני, בחינת**
11 **שמיעת ראיות אלו או אחרות"**. עד למתן פסק דין חדש בערכאה הדיונית נקבע כי המשמורת תישאר
12 בידי האם, כמשמורת זמנית, ובדעת רוב (חברי ההרכב כב' הש' רות לבהר-שרון וכב' הש' קובי ורדי),
13 כי הסדרי הראיה שנקבעו בפסק הדין מיום 9.2.12 יישארו על כנם, בניגוד לדעתו החולקת של אב
14 בית הדין (כב' השופט ישעיהו שנלר) שסבר כי יש לצמצם כך שבסופי שבוע בהם הילדה אצל האב,
15 יחזירה האב לבית האם במוצאי שבת ולא ביום א'.

16
17 פסק דינו של בית המשפט המחוזי ניתן ביום 20.9.12, לאחר שהונח לפניו תסקיר עדכני מיום 5.6.12
18 בו צוין, כי הסדרי הראיה, אלה שנקבעו בפסק הדין מיום 9.2.12 **"מתקיימים כסדרם... וכי שני**
19 **ההורים מחוייבים אליהם"**.

20
21 בהתאם להוראותיו של בית המשפט המחוזי הורה בית המשפט קמא על הזמנת תסקיר משלים בו
22 התבקשו שירותי הרווחה ליתן המלצותיהם העדכניות **"ביחס למשמורת על הילדה ולהסדרי**
23 **הראיה בין הילדה לבין ההורה שאינו משמורן"**, ואף ניהל הליך הוכחות בו נחקרו הצדדים ופקידת
24 הסעד. עם זה, נמנע בית משפט קמא מלמנות מומחה ודומה כי כלל לא נדרש ולא שקל אפשרות זו,
25 חרף הנחייתו של בית המשפט המחוזי לבחון אם יש מקום למנות מומחה זה או אחר מעבר לקבלת
26 תסקיר משלים.

27 התסקיר המשלים הוגש ביום 23.12.12.

28
29 ביום שמיעת הראיות והגשת סיכומי הצדדים, נתן בית משפט קמא את פסק דינו, פסק דין מיום
30 7.7.13 (להלן: **"פסק הדין מיום 7.7.13"**).

31
32 בפסק הדין מיום 7.7.13 חזר ואימץ בית משפט קמא את פסק דינו מיום 9.2.12 וקבע, כי המשמורת
33 על הקטינה תהא אצל האם והסדרי הראיה יתקיימו כפי שנקבע בפסק דינו הראשון.
34

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 15-03-56389-03 ק.ש. נ' ע.ש.

תיק חיצוני:

1 שני הצדדים לא השלימו עם פסק הדין והגישו, כל אחד, ערעור על פסק-הדין מיום 7.7.13 (עמ"ש
2 49158-07-13 ועמ"ש 18700-08-13). המשיב הלן על כך שהמשמורת על הילדה נקבעה בידי
3 המבקשת ודרש כי הקטינה תהא במשמורת משותפת של שני ההורים. לחלופין, הסכים להסדר של
4 "משמורת מחולקת" או אף לאי קביעת משמורת כלל והסתפקות בקביעת "אחריות הורית
5 משותפת". כך או כך, עתר הוא לדחיית ערעורה של המבקשת ולהותרת קביעת בית משפט קמא
6 בדבר הסדרי הראייה על כן. המבקשת, תמכה בתוצאת פסק הדין אשר קבע את המשמורת על
7 הקטינה בידיה, והלינה בערעורה שלה על הסדרי הראייה הרחבים שנקבעו לאב.

8
9 ביום 11.5.14 דחה בית משפט זה (הרכב כב' השופט ענבר) הדדית את הערעורים בפסק-דין (להלן:
10 "פסק-הדין מיום 11.5.14").

11
12 ביום 9.10.14 פנה המשיב והגיש לבית המשפט קמא תביעה "להרחבת הסדרי שהות של הקטינה
13 ולשינוי המשמורות מיחידנית למשותפת". בתביעה נטען כי חלפו כבר כשנתיים ימים מיום שניתן
14 פסק-דינו הקודם של בית המשפט קמא (פסק הדין מיום 7.7.13) וכי בפרק זמן זה חלו שינויים
15 שהעיקריים בהם הם קשר זוגי של המשיב עם בת זוג חדשה, עמה ועם בנה עבר להתגורר והולדת
16 ילד חדש למשיב, אח לקטינה, ביום 1.2.14. לטענת המשיב, הקטינה קשורה מאוד למשפחתו
17 החדשה ובסופי השבוע בהם שוהה הקטינה עם המבקשת, היא נמצאת בנתק ממושך ממנו של כ-4
18 ימים (מיום חמישי בבוקר אז מביא אותה המשיב לגן עד יום ב' שלאחר מכן שאז אוסף הוא אותה
19 מהגן). לטענתו, נתק ארוך זה קשה לקטינה ועל כן מתבקש שינוי של הרחבת הסדרי השהות
20 הקיימים באופן שיתווסף יום אחד בלבד נוסף בו תשהה הקטינה עמו, אחת לשבועיים, ביום א'
21 שאחרי סוף השבוע בו שוהה הקטינה עם המבקשת. המשיב אף הדגיש בתביעתו כי מדובר בשינוי
22 "קטן" ו"אינו שיהוי מהותי באורחות חייה של הקטינה" שכבר מתקיים כרבע מהשנה (בתקופת
23 החופש הגדול והחגים). בנוסף, עתר המשיב במסגרת התביעה לשינוי המשמורת מיחידנית אצל
24 המבקשת למשמורת משותפת בידי שניהם, בעיקר מהטעם שהמשך הגדרת המבקשת כמשמורתית
25 "מעצים ומחזק את גישתה הנוראית וההרסנית בגין מקומם של האב (משני) והאם (יחיד) בחייה
26 של הקטינה".

27
28 המבקשת הגישה כתב הגנתה לתביעה (ביום 17.11.14) ובו עתרה לדחיית התביעה ואף לסילוקה על
29 הסף.

30
31 ביום 22.12.14 קיים בית המשפט קמא דיון מקדמי ראשון בתביעה. במהלך אותו דיון, לאחר שבית
32 המשפט קמא שמע את עמדות הצדדים הסותרות ביחס לטובת הקטינה באשר לאותו שינוי קל
33 בהסדרי הראייה שהתבקש ע"י המשיב, החליט בית המשפט קמא, כי "בשים לב להליכים הרבים
34 אשר היו והינם מנת חלקה של הקטינה, ועל מנת שקולה של הקטינה ישמע במנותק מקולם של

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 15-03-56389-ק.ש. נ' ע.ש.

תיק חיצוני:

1 הוריה, מצאתי לנכון להורות על מינוי אפוטרופוס לדין לקטינה". בית המשפט קמא הורה כי
2 הלשכה לסיוע משפטי תודיע לביהמ"ש בדבר זהות האפוטרופוס לדין שנבחר, וכי לאחר קבלת עמדת
3 הקטינה ע"י האפוטרופוס לדין שימונה לה, ינתנו הוראות להמשך ניהול ההליך.
4

5 ביום 11.2.15 התקבלה עמדת האפוטרופוס לדין לקטינה (להלן: "האפוטרופסית לדין"). עמדת
6 האפוטרופסית לדין נפרשה על פני 6 עמודים וניתנה לאחר שנפגשה עם המבקשת, המשיב ועם
7 הקטינה. האפוטרופסית לדין ציינה בעמדתה, כי בפגישתה עם הקטינה "ניכר היה כי הקטינה אינה
8 ניוונה. בהמשך התברר לי כי הקטינה ידעה מי אני ומה מטרת ביקורי. הקטינה ידעה לנסח כי
9 מדובר ב"עוד יום אחד בשבועיים" ואמרה מיד כי היא רוצה עוד יום. התרשמתי כי הקטינה לחוצה
10 מאד ובשל כך לא הכבדתי עליה בשאלות רבות".
11

12 האפוטרופסית לדין סיכמה את עמדתה בציינה "אני סבורה כי טובתה של הקטינה תהיה בשמירה
13 על השגרה שכבר התקבעה בחייה. הילדה שמחה ומאושרת ואין כל סיבה לדאגה כי יגרם לה נזק
14 וכי טובתה תיפגע באם שגרת חייה הנוכחית תימשך. עד כה הקטינה הסתגלה לשינויים בחייה
15 בצורה טובה. אולם אין לדעת מתי "ימתח החבל יתר על המידה". אין ספק שעירובת של הקטינה
16 במאבק המשפטי ובחילוקי הדעות מזיק לה מאוד. קיים חשש אמיתי כי בסופו של דבר, יחלחל אי
17 השקט לחייה של הקטינה והיא תינזק. אני סבורה כי אין לשנות מן ההסדר הקיים. טוב לקטינה
18 לדעת באילו ימים היא אצל אביה ובאילו ימים היא אצל אמה. שהות לסירוגין ביום ספציפי אצל
19 הורה מסוים עלולה לגרום יותר נזק מאשר תועלת. עצם המאבק על יום אחד, אחת לשבועיים,
20 וגיוס הילדה למלחמה, מלמדים על שיקול דעת מוטעה באשר לדאגה לשלומה של הילדה. לנוכח
21 כל זאת הייתי ממליצה על הותרת הסדרי הראייה על כנם" (ס' 21-2 לעמדת האפוטרופסית לדין).
22

23 בית המשפט קמא ביקש את עמדות הצדדים לעמדת האפוטרופסית לדין, ולאחר שאלו התקבלו,
24 קיים ביום 18.3.15 דיון מקדמי נוסף בתביעה, במעמד הצדדים והאפוטרופסית לדין. האפוטרופסית
25 לדין חזרה בעל-פה על עמדתה והשיבה לשאלות בית המשפט. לאחר מכן התייחסו הצדדים בעל-פה
26 לעמדת האפוטרופסית לדין. בתום הדיון, ובמעמד הצדדים, נתן בית המשפט קמא החלטה
27 כדלקמן:
28

"

החלטה

- 31 1. הצדדים לתובענה זו אינם פנים חדשים לבימ"ש. ההליכים בעניין הקטינה החלו לפני מס'
32 שנים ואולם הם מסרבים לגווע.
- 33 2. התובענה אשר הגיש האב הינה לאפשר לקטינה לשהות במחציתו יום נוסף אחד
34 לשבועיים. כפי שניתן לטעון, כי זאת קטנוניות מצדו של האב לעמוד על תוספת שולית של
35 יום בשבועיים, כך ניתן לטעון גם כלפי האם כי זאת קטנוניות מצידה להתעקש על אותו
36 יום אחד לשבועיים.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 15-03-56389 ק.ש. נ' ע.ש.

תיק חיצוני:

- 1 שמעתי בקשב רב את האפוטרופא לדין שמונתה לקטינה ואני סבור שבכל הכבוד, לא כל
- 2 התמונה הובאה על ידה ועוד אוסיף, בכל הכבוד והערכה, ציפיתי לקבל דיווח באשר
- 3 לטובתה של הקטינה במנותק מטובתם של הוריה, ובשלב זה לא ארחיב.
- 4 מכוח סמכותי, בהתאם לתקנה 258 י"ב ומאחר והגעתי לכלל מסקנה כי נחוץ לבימ"ש כלי
- 5 עזר מקיף ויסודי בדמות בדיקת מסוגלות הורית, אני מורה בזאת על מינוי מכון שקד
- 6 לעריכת בדיקת מסוגלות הורית לשני ההורים, תוך שימת דגש על הרכב משפחות ההורים,
- 7 התמורות שחלו בחייהם המשפחתיים ממועד הפירוד ועד למועד עריכת הדו"ח. אבקש כי
- 8 יינתן ביטוי מפורט באשר להסדרי שהיית הקטינה עם כל אחד מהוריה, כאשר השיקול
- 9 היחידי שיש ליתן עליו את הדעת הינו טובת הילדה.
- 10 בשלב זה יישא האב במלוא עלות המומחה. אתן דעתי לעניין זה במסגרת פסק-הדין.
- 11 מכון שקד יודיע לבימ"ש בתוך 30 ימים מה הצפי להגשת הדו"ח לתיק בימ"ש ובהתאם
- 12 לכך יקבע דיון נוסף. "
- 13

14 על החלטה זו מלינה המבקשת בבקשת רשות הערעור שלפניי. לטענת המבקשת, החלטת בית
15 המשפט קמא מתעלמת מפסק-הדין מיום 11.5.14 שדחה את ערעוריהם ההדדיים של הצדדים וממנו
16 ניתן ללמוד כי אין לבצע כל שינוי במציאות שמתקיימת בפועל בהחזקת הקטינה ובהסדרי ראייה.
17 לגישת המבקשת, בית המשפט המחוזי, במסגרת פסק-דין זה, גם הביע את עמדתו כי אין למנות
18 מומחה בהליך, והחלטת בית המשפט קמא ניתנה בניגוד אליו. המבקשת טוענת כי בית המשפט קמא
19 התעלם מהמלצות האפוטרופסית לדין שמונתה לקטינה וההחלטה פוגעת בטובתה של הקטינה
20 ובצדדים כולם. המבקשת סבורה כי בית המשפט קמא לא נימק מה הניע אותו להורות על בדיקת
21 מסוגלות הורית לצדדים, והסכסוך שהובא בפניו אינו סכסוך שלשם פתרונו יש צורך במינוי מומחה
22 ובעריכת בדיקת מסוגלות הורית.

23
24 המשיב סומך ידו על החלטת בית המשפט קמא ועותר לדחיית בקשת רשות הערעור. לטענתו, מינוי
25 המומחה במקרה דנן נחוץ והכרחי, שכן מדובר במצב מורכב בו לקטינה יש משפחה חדשה וקשרים
26 רבים אשר מעולם לא נבדקו ואף איש מקצוע שהיה מעורב בתיק זה, לא נתן דעתו עליהם עד היום.
27 לטענתו, אין למבקשת לסמוך את בקשתה על עמדת האפוטרופוס לדין שמונתה שכן "כל התהליך
28 שביצעה, כמו גם נייר העמדה שהוציאה תחת ידה, הוא שערורייתי ממש, מן הלקויים שנראה
29 בתחום ואלה אינם עומדים בשום סטנדרטים ואף מוטים בצורה קיצונית". המשיב טוען כי בית
30 המשפט קמא בהחלטתו נתן שני נימוקים למינוי מכון שקד לביצוע מבחני מסוגלות הורית: "האחד,
31 לא כל התמונה הובאה על ידה (ע"י האפוטרופוס לדין לקטינה ש.ש.), והשני כי ציפה לקבל דיווח
32 באשר לטובתה של הקטינה ולא של הוריה".

33 לטענת המשיב, "יש לשמוע לעומק ובצורה מקצועית את קולה של הילדה ואת צרכיה – והיא בת 5
34 בלבד. כלים אלו מצויים בידי פסיכולוג מומחה, המסוגל להבין את נפשה של הילדה באופן מעמיק
35 ולהבין את צרכיה, במיוחד לאור כל ההליכים והשינויים שהיו עד היום ולאור המבנה המשפחתי
36 המורכב שנוצר. הגיע העת לבצע בירור מקצועי בידי מומחה שמיומן לכך, שיכיר את א., את
37 משפחתה החדשה והמורכבת, את הקשרים המיוחדים בתוך המשפחה עם כל אחד מהם, את
38 משמעותם ואת המקום שהם תופסים בחייה של א. ובעיקר, שיתן את הדעת בצורה מקיפה

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 15-03-56389-ק.ש. נ' ע.ש.

תיק חיצוני:

1 לשינויים המשמעותיים שחלו בחייה של א. אין ספק כי לא ניתן יהיה לעשות כן באמצעות הכלים
2 העומדים לרשות פקידי הסעד או אפוטרופוס לדין שהוא עורך דין במקצועו".

3
4 בהחלטה מיום 29.3.15 הורה בית המשפט (כב' השופט י.ענבר) למשיב להגיש תשובתו לבקשת רשות
5 הערעור. תשובת המשיב לבקשת רשות הערעור הוגשה ביום 12.4.15.

6
7 בהחלטה מיום 12.4.15, בקשתי את התייחסות הצדדים לשאלה אם הם מסכימים כי בית המשפט
8 ידון בבקשה כאילו ניתנה הרשות והוגש ערעור על פי הרשות שניתנה והאם ניתן לראות בבקשה
9 ובתשובה סיכומים בכתב.

10
11 בימים 13.14.15 ו-14.4.15 הצדדים הודיעו על הסכמתם לדון בבקשה במתווה של תקנה 410 לתקנות
12 סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984, קרי, לקבל את הבקשה לרשות ערעור ולדון בה כאילו הוגש
13 ערעור על פי הרשות שניתנה.

דיון והכרעה

14
15
16
17 לאור הסכמת הצדדים אני מחליט לדון בבקשה כאילו ניתנה רשות ערעור והוגש ערעור על יסוד
18 הרשות שניתנה.

19
20 קראתי בעיון רב את טענות המבקשת והמשיב.

21
22 לא מצאתי ממש בטענות המבקשת לפיהן החלטת בית המשפט קמא חותרת תחת פסק-הדין מיום
23 11.5.14 אשר דחה עת ערעוריהם ההדדיים של הצדדים. אמנם, תביעת המשיב הוגשה אך זמן קצר
24 לאחר מתן פסה"ד האמור, אך פס"ד לגבי משמורת קטינים, לעולם אינו חלוט והדין מאפשר הגשת
25 תביעה אם נמצא שינוי נסיבות מהותי. על בית המשפט קמא לבחון אם הנסיבות המתוארות
26 בתביעת המשיב עולות כדי שינוי נסיבות מהותי אם לאו, ולא לבית משפט זה להכריע בסוגיה זו. לא
27 מצאתי בסיס גם לטענת המבקשת לפיה בפסה"ד מיום 11.5.14 נקבע, כי "אין למנות מומחה".
28 בסעיף 10 לפסה"ד האמור, אליו מפנה המבקשת, כל שנאמר בהקשר זה הוא, כי "טענת האם כי
29 ביקשה מינוי מומחה אין בה כדי להצדיק קבלת ערעורה בהקשר האמור או כדי למנות מומחה
30 בשלב זה. סבורני כי לעת הזו לא יהא מהלך נכון, ואכן, שני הצדדים גם ב"כ האם, ביקשו
31 להימנע מאפשרות זו על מנת למנוע מעצמם ומהקטינה הליכים משפטיים נוספים". הא ותו לא.
32 בעמדה זו שהועברה בפסק הדין, באותן נסיבות ובקשר למינוי מומחה בשלב הערעור, עמדה לה היו
33 שותפים גם הצדדים באותה העת, אין כדי למנוע כמובן מהערכאה הדיונית להשתמש בכל כלי עזר

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 15-03-56389 ק.ש. נ' ע.ש.

תיק חיצוני:

1 העומד לרשותה, לצורך הכרעה במחלוקות בין הצדדים, אשר למרבה הצער ממשיכות להגיע
2 לפתחה.

3
4 עם זה, הגם שכלי עזר של מינוי מומחה והפניית הצדדים לבחינת מסוגלות הורית עומד לרשותו של
5 בית המשפט קמא, ואין חולק כי בסמכותו של בית המשפט קמא להורות כפי שהורה, השאלה
6 שצריכה להישאל היא האם פעל נכונה בית המשפט קמא עת מצא לנכון לעשות שימוש דווקא בכלי
7 עזר זה לצורך ההכרעה בסכסוך שהובא בפניו.

8
9 אין ולא יכול להיות חולק כי המחלוקת שהובאה בפני בית המשפט קמא בקשר לחלוקת זמני
10 השהייה של הקטינה עם הוריה מצומצמת ביותר – המשיב תובע להרחיב את הסדרי הראייה, כך
11 שהקטינה תלון במחיצתו לילה נוסף: במקום 6 לילות מתוך 14 לילות – המשיב עותר כל הקטינה
12 תלון אצלו 7 לילות מתוך 14 לילות. הא ותו לא.

13
14 אין ולא יכול להיות חולק, כי המלצותיה הברורות של האפוטרופוסית לדין היו כי יש לאפשר
15 לקטינה חיי שגרה רגועים. דברי האפוטרופוסית לדין בהקשר זה נשמעו באופן ברור ביותר גם בדיון
16 שהתקיים בפני בית המשפט קמא: " בפגישה שלי עם הקטינה התרשמתי שהקטינה מודעת היטב
17 לדברים, הקטינה הייתה מאוד לחוצה בפגישה שלנו, מה שלא קורה הרבה, הקטינה הייתה חסרת
18 שקט באופן קיצוני, קפצה למעלה, למטה, היא רצה החוצה ופנימה מהחדר, ישבנו בחדר של
19 הילדה, התחלנו לשחק במשחק מסוים והיא עברה ממשחק למשחק, הביאה צעצועים שונים. זה
20 היה מצב שהיה ברור באופן מאוד קיצוני שהילדה נתונה בלחץ, היא הייתה מאוד
21 לחוצה..... בפגישה של האב איתי שאלתי אותו מה קורה עכשיו, הוא אמר שההסדר שרץ משהו
22 כמו שלוש שנים רץ טוב, הילדה שמחה, מאושרת, כייף לה, ממש במילים האלה. רשמתי את זה
23 מפיו. כל העניין הזה של להכניס מתח חדש לחיים האלה, שאין ספק שהוא ניכר, ראיתי אותו במו
24 עיני, יכולה להיות לו השפעה לא טובה על הילדה. אני מדברת על ההליך המשפטי. ההליך
25 וההדלקה של המדורה מחדש, הילדה מודעת לזה ולידה הייתה תקופה רגועה ונכון שקראתי בכל
26 החומר שהילדה היא ילדה שמסתגלת, היא לא הראתה בעיות מיוחדות אבל אי אפשר לדעת." (עמ'
27 6-7 לפרוט').

28
29 אין גם מחלוקת כי הנפשות הפועלות מוכרות היטב לבית המשפט קמא, שבין השנים 2012-2013 נתן
30 כאמור לא פחות משני פסק-דין בעניין משמורתה של הקטינה והסדרי הראייה עמה, והתביעה
31 שבפניו הביאה לפתחו בשלישית נושא זה, רק במתכונת מצומצמת הרבה יותר (שכן כאמור
32 המחלוקת היא אך על הוספת שהות של לילה נוסף לאב מדי שבועיים).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 15-03-56389-ק.ש. נ' ע.ש.

תיק חיצוני:

1 לפיכך, נשאלת השאלה, האם הסכסוך הנוכחי הנסוב בין הצדדים, שבית המשפט קמא הביע את
2 עמדתו בהחלטה כי העמדות בהן אוחזים הצדדים הן "קטנוניות" (ס' 2 להחלטה) מצדיק שימוש
3 ב"כלי עזר מקיף ויסודי בדמות בדיקת מסוגלות הורית" (ס' 4 להחלטה)? סבורני כי התשובה לכך
4 שלילית. לכל הפחות איני יכול לומר כי החלטת בית המשפט קמא בעניין הבחירה בכלי עזר זה
5 הייתה מנומקת דיה.

6
7 בס' 3 להחלטה מנמק בית המשפט קמא את החלטתו בכך ש"שמעתי בקשב רב את האפוטרופא
8 לדין שמונתה לקטינה ואני סבור שבכל הכבוד, לא כל התמונה הובאה על ידה ועוד אוסיף, בכל
9 הכבוד והערכה, ציפיתי לקבל דיווח באשר לטובתה של הקטינה במנותק מטובתם של הוריה,
10 ובשלב זה לא ארחיב".

11
12 מכיוון שבית המשפט קמא בחר שלא להרחיב, לא ברור לי מה דופי מצא בית המשפט קמא בעמדת
13 האפוטרופוסית לדין שמינה לקטינה. גם אם סבור בית המשפט קמא כי לא ניתן לדלות מעמדתה של
14 האפוטרופוסית לדין שהוגשה בפניו עמדה אובייקטיבית באשר לטובת הקטינה במנותק לטובת
15 הוריה, יכול בית המשפט קמא להורות לאפוטרופוסית לדין להשלים את החסר או להורות על העברת
16 האפוטרופוסית לדין מתפקידה ולהורות למי שתבוא במקומה ליתן עמדתה. זה המקום לציין כי
17 כעולה מתגובת המשיב לבר"ע לאחרונה הוא התלונן בפני הלשכה לסיוע משפטי על האפוטרופוסית
18 לדין שמונתה, תלונתו טופלה והאפוטרופוסית לדין הוחלפה באחרת – כך בכל מקרה אין חשש כי
19 יועלו טענות בדבר "משוא פנים" או דעות קדומות מצד האפוטרופוסית לדין החדשה שמונתה
20 לקטינה, וניתן להורות לה להשלים את המלאכה, לפי הנחיות שימצא בית המשפט קמא ליתן.
21 בנוסף, גם אם סבר בית המשפט קמא כי נדרש לקבל תמונה מלאה יותר על הרכב משפחתו של
22 המשיב, לאור התמורות שחלו מאז נתן בית המשפט קמא את פס"ד הקודם – נשאלת השאלה מדוע
23 הנחייה על קבלת תסקיר מלשכת הרווחה בעירייה אינה יכולה למלא את החסר, שעה שכאמור
24 התובענה המונחת בפני בית המשפט קמא, היא אך דרישת המשיב "לאפשר לקטינה לשהות
25 במחציתו יום נוסף אחד לשבועיים" (כלשון בית המשפט קמא בס' 2 להחלטתו)?

26
27 ודוק! אין בתביעת המשיב טענה או רמז לכך שהמבקשת נעדרת מסוגלות הורית או כי חל שינוי
28 נסיבות שמעמיד בספק את יכולתה של המבקשת לדאוג לטובת הקטינה. טענות המשיב מכוונות לכך
29 שתמורות חיוביות שחלו במשפחתו שלו, להן שותפה גם הקטינה, מצדיקות הוספת אותו יום נוסף
30 פעם בשבועיים, לשם טובת הקטינה שמתקשה לטענתו להתמודד עם הנתק הארוך ממנו וממשפחתו
31 החדשה משך 4 ימים רצופים (בכל סופ"ש שני שאז נמצאת הקטינה בחזקת אמה המבקשת). במקרה
32 דנן, לא מתעורר כל ספק בדבר מסוגלותם ההורית של שני ההורים, הן המבקשת והן המשיב, לגדל
33 את הקטינה.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 15-03-56389 ק.ש. נ' ע.ש.

תיק חיצוני:

בתמ"ש (ת"א) 59329/00 פלוני נ' פלונית, מיום 15.6.06 דחה בית המשפט לענייני משפחה (כב' השופט ג.גיפמן) בקשה לעריכת בדיקת מסוגלות הורית, ואמר את הדברים הבאים:

" בדיקת מסוגלות הורית מורכבת ממכלול בדיקות ואבחונים הכוללים, בין היתר, מבחני אישיות, מבחני משכל, תצפיות דיאגנוסטיות וראיונות קליניים. בדיקות אלה נערכות הן להורים והן לילדים ככל הנדרש. [ר' לעניין זה צ' זכי אשנב לפסיכולוגיה משפטית (הוצאת הקיבוץ המאוחד, 2003)].
הוראה על ביצועה של בדיקת מסוגלות הורית אינה צריכה להיעשות כדבר שבשגרה. מדובר בתהליך אבחוני הכולל בדיקות שונות ביניהן בדיקות הנערכות במישרין לקטין. בית-המשפט כאביהם של קטינים מופקד על שמירת טובתם ועליו לבחון היטב, בהתאם לנסיבותיו של כל מקרה, האם נדרשת בדיקת מסוגלות הורית אם לאו – האם יש צורך אובייקטיבי בעריכת הבדיקה.

אין להעמיס על הקטין בדיקות פסיכולוגיות ללא צורך ורק כדי לרצות את אחד מהוריו. דברים אלה יפים שבעתיים כאשר הקטין כבר חווה בעבר אבחונים, בדיקות פסיכולוגיות ותצפיות. " (ההדגשות במקור ש.ש.)

הדברים יפים גם לענייננו. בית המשפט קמא ציין בהחלטתו "כפי שניתן לטעון, כי זאת קטנוניות מצדו של האב לעמוד על תוספת שולית של יום בשבועיים, כך ניתן לטעון גם כלפי האם כי זאת קטנוניות מצידה להתעקש על אותו יום אחד לשבועיים". רצונם של המבקשת והמשיב לכלות את זמנם ומשאביהם בהתקוטטות אינסופית בבתי-המשפט על כל שעה ודקה עודפת שנמצאת הקטינה במחיצת האחר – כבודם. חובתו של בית המשפט גם לכבד רצון זה- לדון בתביעה, לשמוע טענות, הוכחות, ובסופו של יום גם ליתן פסק-דין. כיבוד רצון הצדדים צריך להיעשות על ידי שימוש מידתי בכלי העזר המקצועיים העומדים לרשות בית המשפט. השימוש באלו צריך להיות נגזר אך ורק מטיבו של הסכסוך והיקפו והתועלת שניתן להפיק מהם לשם ההכרעה בסכסוך. מעיון בתיק המתנהל בבית המשפט קמא (באמצעות מערכת נט המשפט) למדתי כי לפני ימים ספורים (11.4.15) נשלחה לאישורו של בית המשפט קמא הצעת מחיר ותוכנית עבודה מטעם מכון שקד אותו מינה, לצורך מתן חוות הדעת שהתבקשה. כפי שצינתי, רצונם של הצדדים לכלות את זמנם ומשאביהם במחלוקות "קטנוניות" על חלוקת זמני השהייה של הקטינה היא זכותם והעלות של הכנת חוות הדעת שהתבקשה, לפיכך, העולה לכדי סך של עשרות אלפי ₪, אינה מהווה שיקול לצורך הכרעתי (ולו גם לאור העובדה שהעלות הושתה על המשיב, הוא התובע, במסגרת ההחלטה). בהחלט ניתן לתהות על מה ולמה נדרשים במקרה דנן עריכת אבחונים פסיכודיאגנוסטיים לשני ההורים שנועדו " למטרת הערכת היכולת הקוגניטיבית, התפקודית והרגשית" של כל אחד מהם "בהתייחס למסוגלותו ההורית", לצורך ההכרעה במחלוקת המובאת בפני בית המשפט קמא, כשבמקרה דנן כלל לא מתעורר כל ספק בנוגע למסוגלות ההורית של מי מההורים. גם אם סבור בית משפט זה כי מדובר בבחירה שגוייה וכלי העזר שנבחר מיותר, לא בנקל ימצא לנכון להתערב בשיקול דעתה של

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 15-03-56389 ק.ש. נ' ע.ש.

תיק חיצוני:

1 הערכאה הדיונית בבחירת כלי העזר העומדים לרשותה, קל וחומר כשהדבר כרוך במתן רשות ערעור
2 על החלטת ביניים. לכן, לו הייתה תוכנית העבודה של המכון שמונה על-ידי בית המשפט קמא
3 כוללת רק אבחון ההורים והרכב משפחתם – דינו. אלא שתוכנית העבודה כוללת גם חשיפה של
4 הקטינה להליך לרבות עריכת אבחון פסיכודיאגנוסטי לקטינה, שמהווה לדברי המכון "בדיקה
5 שמטרתה הערכת יכולותיה הקוגניטיביות, מצבה הרגשי ועולמה הפנימי". על מה ולמה תידרש
6 הקטינה לעבור בדיקה פולשנית זו בנבכי נפשה, שעה שכל המחלוקת הניצבת בפני בית המשפט קמא
7 וטעונה הכרעה היא האם טובת הקטינה לשהות עם אביה המשיב אותו לילה נוסף פעם בשבועיים או
8 שמא יש להותיר את המצב על כנו? עמדת הקטינה בעניין מהווה כידוע אחד מן השיקולים להכרעה
9 בסוגייה שצריכים להילקח בחשבון, אך אין מדובר שיקול יחיד, ובודאי שאינו שיקול בלעדי לבחינת
10 טובתה. עמדת הקטינה יכולה להישמע מפי אפוטרופסית לדין, פקידת סעד ואף ישירות לאוזני בית
11 המשפט – וגם אם קמה ועולה מחלוקת אם עמדתה המובעת של הקטינה מהווה רצון כן ואמיתי
12 שלה – הרי שלבית המשפט ידע ונסיון להכריע בעניין, ועל דרך הכלל, אינו זקוק הוא, עם כל הכבוד,
13 באבחונים פסיכודיאגנוסטיים שיעריכו את "יכולותיה הקוגניטיביות, מצבה הרגשי ועולמה הפנימי
14 של הקטינה" לצורך האמור. לאור התרשומתה החד משמעית של האפוטרופסית לדין בפגישתה של
15 הקטינה מאי השקט שאפיין את הקטינה במועד פגישתה עמה ועת דובבה אותה; עמדת
16 האפוטרופסית לדין כי עירובה של הקטינה בסכסוך מזיק לה מאוד וגובה ממנה מחיר; וחששה של
17 האפוטרופסית לדין כי "בסופו של דבר, יחלחל אי השקט לחייה של הקטינה והיא תינזק" - אני
18 סבור כי בשלב זה אין מקום לחשוף את הקטינה להליך לפי תוכנית העבודה של מכון שקד שבית
19 המשפט קמא הורה על מינויו בהחלטתו.

סוף דבר

23 לאור כל האמור לעיל, דין הערעור להתקבל והחלטת בית המשפט קמא על " מינוי מכון שקד
24 לעריכת בדיקת מסוגלות הורית לשני ההורים, תוך שימת דגש על הרכב משפחות ההורים,
25 התמורות שחלו בחייהם המשפחתיים ממועד הפירוד ועד למועד עריכת הדו"ח" מבוטלת.

27 משניתנה רשות ערעור והערעור התקבל ישא המשיב בהוצאות ושכ"ט ב"כ המבקשת בסך של 5,900
28 ₪.

30 העירבון, על פירותיו, יושב למבקשת באמצעות בא כוחה.

32 אני מתיר את פרסום ההחלטה במתכונת בה נחתמה (בהיעדר שמות הצדדים ופרטים מזהים
33 אחרים).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 15-03-56389-ק.ש. נ' ע.ש.

תיק חיצוני:

1
2
3
4
5
6
7

ניתן היום, כ"ז ניסן תשע"ה, 16 אפריל 2015, בהעדר הצדדים.

שאול שוחט, שופט

להתייחס סגורות